

3

Vragenuur: Vragen Van Laar

Vragen van het lid Van Laar aan de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over **het bericht "Mogelijk geen voedselhulp meer voor gevluchte Syriërs"**.

De heer **Van Laar** (PvdA):

Voorzitter. Het voedselprogramma van de Verenigde Naties heeft een dramatisch besluit moeten nemen. Syrische vluchtelingen, die volledig afhankelijk zijn van voedselbonnen, krijgen deze maand geen eten meer, want het geld is op. Landen breken hun beloftes en maken toegezegde donaties niet over. Er zijn ook landen die nog niks toegezegd hebben. De gevolgen van dit besluit zijn enorm. Vluchtelingen die geen eten meer krijgen, zitten in grote onzekerheid over de toekomst. Zij kunnen daardoor bijvoorbeeld besluiten om verder te trekken. De overlevingsdrang zal leiden tot overlevingsgedrag. We moeten voorkomen dat de spanningen tussen vluchtelingen en de bewoners van Libanon en Jordanië worden vergroot. Beide landen herbergen samen bijna 2 miljoen vluchtelingen en het is een wonder dat het tot nu toe onderling redelijk is gegaan. We moeten voorkomen dat de vlam in die landen ook in de pan slaat. Zodra mensen echt honger hebben, kan dat gebeuren.

Ik ga er zomaar van uit dat Nederland zijn belofte is nagekomen en dat toegezegde bedragen zijn overgemaakt. Maar geldt datzelfde ook voor de Europese Unie? De Europese Unie is een van de grootste donoren van het Wereldvoedselprogramma. Ik wil weten welke landen hun belofte niet zijn nagekomen. Welke landen laten deze vluchtelingen letterlijk in de kou staan? De winter is in en rond Syrië immers ook begonnen, net als hier. Kan de minister erop aandringen dat deze lijsten openbaar gemaakt worden, zodat we kunnen zien welke landen nalatig zijn? Kan zij landen individueel aanspreken op hun verantwoordelijkheid om hun belofte na te komen?

Volgende week is de minister bij de Europese Raad Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking. Op haar en haar collega's rust de verantwoordelijkheid om deze vluchtelingen deze maand door te helpen. Kan zij toezeggen dat ze dit onderwerp daar zal agenderen?

Minister **Ploumen**:

Voorzitter. Dank aan de heer Van Laar voor zijn vragen over de zorgelijke situatie van de Syrische vluchtelingen in onder andere Libanon en Jordanië. Het World Food Programme heeft de alarmbel geluid, maar het is een probleem waar niet alleen het World Food Programme mee te maken heeft. Het betreft eigenlijk de hele hulpsector. Bij de meeste donoren zit er tijd, soms veel tijd en soms veel te veel tijd, tussen het moment van toezeggen en het moment van het feitelijk overmaken van de middelen. Die tijd is nodig om de nodige zorgvuldigheid in acht te nemen, maar ik vraag mij met de heer Van Laar af of het niet veel korter en efficiënter kan. Ik ben dus ook van plan om andere donoren aan te spreken op de uitbetaling van de bedragen die zij in de loop van 2014 hebben toegezegd. Ik wil ook proberen om tot een gezamenlijke aanpak te komen van de problemen

rondom de cashflow, zoals wij die nu zien. Ik zal dat graag agenderen op de RBZ-OS van de volgende week. Ik zal ook contact opnemen met de directeur van het World Food Programme om precies te achterhalen of dat probleem vaker voorkomt bij die organisatie, zodat ik met die informatie de collega's kan aanspreken.

De heer **Van Laar** (PvdA):

De toegezegde bedragen moeten inderdaad worden overgemaakt. Dat helpt voor deze maand, maar het Wereldvoedselprogramma voorziet voor volgend jaar januari en februari al eenzelfde problematiek, dus dan zijn nieuwe toezeggingen nodig. Is de minister bereid die te doen? Gaat zij een extra toezegging doen? Wij maken ons dus zorgen over de kwetsbaarheid van het voedselprogramma. Zij moeten dit nu zomaar stoppen. Van de een op de andere dag krijgen vluchtelingen geen voedselbonnen meer. Het is de vraag hoe dat te repareren is. Het is geen vrijblijvende vraag in de zin van: hoe gaan wij die cashflow repareren? Er moet ook echt een besluit genomen worden.

Eerder kortte het Wereldvoedselprogramma de rantsoenen in Zuid-Sudan en in de Centraal-Afrikaanse Republiek met 40%. Dat zijn enorme kortingen, die mensen direct in hun maag treffen. Het kan zo niet doorgaan dat het Wereldvoedselprogramma op die manier met vluchtelingen om moet gaan, omdat er onvoldoende cash is.

Minister **Ploumen**:

Ik ben het met de heer Van Laar eens dat we moeten proberen een einde te maken aan de cashflowproblemen. Het klinkt heel abstract, maar die hebben onmiddellijk gevolgen voor de voedselsituatie van vluchtelingen, zoals de heer Van Laar terecht opmerkt. Het World Food Programme voorziet vluchtelingen van voedsel op een manier die de lokale economie stimuleert, omdat er lokaal wordt ingekocht. Wij willen die innovatieve manieren graag steunen. Ik zeg dus heel graag toe dat ik mij niet alleen zeer zal inzetten om collega's aan te moedigen om nu geld over te maken, maar ook om met een duurzame oplossing voor dat probleem te komen.

Het tweede punt dat de heer Van Laar maakte, is dat de situatie van de vluchtelingen er niet beter op wordt. De winter staat weer voor de deur. Ik zeg dan ook graag toe dat wij voor 2015 additioneel 12 miljoen euro zullen bijdragen via de UN en andere organisaties, zodat de vluchtelingen in ieder geval worden voorzien in de eerste levensbehoeften.

De heer **Van Laar** (PvdA):

Dat is goed nieuws. Dat zijn twee toezeggingen van de minister. De eerste is om een extra bijdrage te doen, de andere om dit probleem op de agenda te zetten. Ik hoop dat de minister ons na de Raad over ontwikkelingssamenwerking kan informeren over de resultaten en de wijze waarop dit probleem opgelost gaat worden. Als de EU-landen en de EU de handen ineen slaan, moet dit cashflowprobleem toch de wereld uit te helpen zijn?

Minister **Ploumen**:

Ik zal de heer Van Laar en de rest van de Kamer als daar belangstelling voor is, graag informeren.

De voorzitter:

Dank u wel voor deze toezegging.

De heer Voordewind (ChristenUnie):

Mijn collega's en ik constateren net dat het boven de 5 miljoen is. Ik geloof dat de VVD dan weer een briefje wil hebben. De minister hoeft het niet voor mij te doen, maar ik geloof dat de VVD daar erg op staat. Dus ik neem aan dat dat briefje komt.

Ik heb twee vragen. Ten eerste, vorig jaar heeft Saudi-Arabië veel geld betaald voor opvang in de regio: 500 miljoen. Dat potje is inmiddels op. Is de minister met haar collega's in Europa bereid om Saudi-Arabië aan te spreken om dat komend jaar weer te doen? Als het een liquiditeitsprobleem is van het WFP of de UNHCR, zijn er dan mogelijkheden om daar via de Wereldbank in te voorzien? Ten tweede, ik hoor nu een bedrag van 12 miljoen voor 2015, maar daar zijn de mensen de komende weken nog niet mee geholpen. Er is nog een reservepotje voor dit jaar.

De voorzitter:

Heel snel, want u had al een vraag gesteld.

De heer Voordewind (ChristenUnie):

Is de minister bereid om daar ook nog naar te kijken?

Minister Ploumen:

Zoals de heer Voordewind weet, is het relief fund waar wij dit uit financieren, een doorlopend fonds. Ik zal ervoor zorgen dat de toegezegde bijdrage zo snel mogelijk wordt overgemaakt, maar het is duidelijk dat wij misschien naar tussenoplossingen moeten zoeken met andere financiers. Het allerbelangrijkste is echter dat je je toezeggingen gestand moet doen, zoals dat in het gewone leven ook geldt, en wel zo snel mogelijk. Dat is mijn eerste oproep. Die zal ik met enige kracht daar verwoorden. We hebben vrij regelmatig contact met de internationale gemeenschap, onder andere met Saudi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten, die bijdraagt aan het oplossen van de vluchtelingencrisis. Als vanzelfsprekend zal ik hun vragen om een bijdrage te leveren.

De voorzitter:

Mijnheer Smaling, u hebt ook een halve minuut voor het stellen van een vraag.

De heer Smaling (SP):

Dat gaat mij lukken, voorzitter.

Het is fijn dat de minister een toezegging doet. Ik ben wel verbaasd over het nieuws, want er zijn natuurlijk meer vluchtelingenkampen en gebieden in de wereld. Ik ben met de heer Roemer een paar jaar geleden in Dadaab geweest in Kenia, bij de Somalische grens. Als je dat ziet, moet je er niet aan denken dat er gewoon ook geen eten meer zou zijn. Dat is zo'n beetje het meest basale waaraan je kunt denken. Mijn vraag is: zou je niet meer op structureel niveau wat buffervorraden moeten aanleggen in en rondom vluchtelingenkampen? Het is namelijk helaas heel erg

structureel aan het worden. Zo'n opmerking stond ooit in een aangenomen motie van mij.

De voorzitter:

Dank u wel.

De heer Smaling (SP):

Ik vraag mij af of de minister zich dat nog kan herinneren.

De voorzitter:

Is dat de vraag, of is dat de vraag in het eerste deel?

De heer Smaling (SP):

Nou, ja ...

De voorzitter:

Ik geef het woord aan de minister voor het beantwoorden van de eerste vraag.

Minister Ploumen:

Ik vergeet zelden iets wat de heer Smaling mij vertelt of voorgeleefd heeft. Voor zover ik weet — ik zal daarover graag preciezere informatie verstrekken in een volgende Kamerbrief waarin dat past — is het juist zo dat in vergelijking met een aantal jaren geleden er lokaal voorraden worden aangehouden. Maar door de aanhoudende vluchtelingencrisis op verschillende plekken in de wereld, zoals de heer Smaling zelf ook al zegt, hebben ook die buffervorraden voor een deel niet op peil kunnen blijven. Dat is echter zeer zeker de intentie van het World Food Programme. Ik herhaal dat de donoren daarvoor hun beloften moeten nakomen en boter bij de vis moeten doen.

De voorzitter:

Dank u wel voor het beantwoorden van deze vraag. Ik dacht even dat de heer Sjoerdsma nog een vraag ging stellen, maar dat was niet zo. U mag nog even blijven, want ook de volgende vraag gaat u zo meteen beantwoorden. Deze vraag was eigenlijk bedoeld voor de minister van Buitenlandse Zaken, maar hij verblijft in het buitenland. U, als minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, vervangt hem.